

## Motion

1983/84: 1155

### Förste vice talman Ingegerd Troedsson och Gullan Lindblad Vittnesförhör med legitimerad psykolog

I motion 1979/80: 273 av undertecknad och riksdagsledamoten Gullan Lindblad (m) hemställs att riksdagen beslutar om sådan ändring i rättegångsbalken att också psykolog skulle komma att omfattas av det i RB 36 kap. 5 § andra stycket angivna förbudet mot vittnesförhör.

I motionen erinrades bl. a. om följande:

I 5 § 2 st finns regler om tystnadsplikt vid vittnesförhör för vissa särskilt angivna yrkesutövare nämligen advokater, läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor och kuratorer vid kommunala familjerådgivningsbyråer samt deras biträden. Tystnadsplikten avser uppgifter som anförtratts dessa befattningshavare p. g. a. deras ställning eller som de i samband med yrkesutövningen erfarit, såvida inte undantag från tystnadsplikten är medgivet i lag eller den vars förmån tystnadsplikten gäller samtycker till att uppgifter utlämnas. Bakgrunden till denna bestämmelse är att en person kan dra sig för att t. ex. anlita en läkare eller advokat eller förse dessa med erforderliga upplysningar om han inte kan påräkna en fullständig diskretion.

Sekretessintresset har i dessa fall ansetts väga tyngre än behovet av utredning inom rättskipningen. Undantag från denna tystnadsplikt görs enligt 5 § 4 st endast vid mycket grova brott. På analogt sätt krävs för psykologens yrkesutövning att en förtroendefull relation upprättas till klienten. Enligt Sveriges Psykologförbunds uppfattning bör därför av de skäl som ovan angivits den i andra stycket angivna kretsen av yrkesutövare med vidsträckt tystnadsplikt utökas till att även omfatta legitimerade psykologer. Detta har fått förnyad aktualitet genom psykologlegitimationens genomförande 1/7 1978.

Flertalet remissinstanser ställde sig positiva till att också legitimerade psykologer skulle undantas från vittnesplikten.

Riksåklagaren som ställde sig positiv till motionsyrkandet pekade t. ex. i sitt remissvar på att psykologerna otvivelaktigt tillhör en kategori av yrkesutövare som intar en sådan förtroendeställning i förhållande till allmänheten att en tystnadsplikt till skydd för den enskilde är påkallad.

Justitieutskottet fann i betänkande (JuU 1980/81: 2) att psykologer i förhållande till allmänheten intar en förtroendeställning liknande den som intas av de yrkesgrupper som omfattas av gällande frågeförbud. Med hänsyn härtill och med hänsyn till bestämmelserna om förtroendesekretess för psykologer i sekretesslagen ansåg utskottet att en utvidgning av frågeförbudet till att omfatta också psykologer i och för sig kunde synas både sakligt och principiellt motiverad. Utskottet ställde sig dock tveksamt till motionsönskemålet främst därför att en allsidig prövning saknades beträffande vilka yrkesgrupper som av sakliga och principiella skäl borde omfattas av frågeförbu-

det i RB 36 kap. 5 § andra stycket. Utskottet anförde avslutningsvis att dessa frågor borde närmare övervägas i lämpligt sammanhang samt att det borde ankomma på regeringen att besluta om formerna för en sådan översyn.

Vid riksdagsbehandlingen av motionen i november 1980 beslöt riksdagen att bifalla utskottets hemställan.

Som framhölls i motionen krävs för psykologens yrkesutövning att en förtroendefull relation upprättas till klienten. En viktig förutsättning för att en person skall våga anlita en psykolog och för att en förtroendefull terapeutisk relation skall kunna upprättas är att klienten kan påräkna en så fullständig diskretion som möjligt från psykologens sida. Under senare år har ett stort antal psykologer vänt sig till bl. a. Sveriges Psykologförbund för råd i sekretessfrågor i anslutning till att de kallats att höras som vittnen i t. ex. vårdnads- och umgängestvister.

Enligt förbundets uppfattning skapar nuvarande förhållande stora problem för förbundets medlemmar som bl. a. inom psykiatri, omsorgen, elevvården och socialtjänsten arbetar med förtroendesekretessen som en grundläggande förutsättning för sitt arbete.

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen beslutar om sådan ändring av rättegångsbalken att också legitimerad psykolog och dennes biträde (icke legitimerad psykolog i handledning hos legitimerad psykolog) omfattas av den i 36 kap. 5 § andra stycket RB angivna tystnadsplikten.

Stockholm den 23 januari 1984

INGEGERD TROEDSSON (m)

GULLAN LINDBLAD (m)